

Bijlage 3

Redengevende omschrijvingen cultuurhistorisch waardevolle objecten

Bosstraat 85/Leenderweg

Muur met loketten a.d. Leenderweg

Oude toegangspoorten met schutting en huisjes met loket voor het innen van entree-gelden ook wel de Kantelen van de Valk genoemd.

De schuttingen en pilasters zijn opgetrokken met vormbaksteen in halfsteens verband en plat vol gevoegd. Afgedekt door een platte steens rollaag deze is af gesmeerd met een ronde specie-laag. De pilasters zijn enkele lagen hoger ook af gedekt door een overstekende rollaag en afgesmeerd in een punt. De poorten zijn in de loop der jaren vervangen door vaste beplating. De in metselduimen zijn nog aanwezig. De gemetselde kassa(hokjes) zijn hetzelfde opgetrokken als de schuttingen, dus halfsteens en halfsteens verband plat vol gevoegd. Een op geklamte deur aan veld zijde en een klein venster of wel loket aan de door gang voor innen van entreegelden.

De vierkante gebouwtjes van ongeveer 1,2 x 1,2 meter buitenwerks hebben een overstek met boeiboord en een spits dak met natuursteen leien met op de hoekkepers zetwerk van zink dat samen komt in een pion met een bal er op. De kleuren van kozijnen en boei zijn geel/ zwart. Dit zijn de kleuren van voetbalvereniging, die ook de eigenaren van de bouwwerkjes zijn.

Waardering

De uit 1931 daterende huisjes zijn cultuurhistorisch waardevol, omdat ze herinneren aan een rijk verleden van de club en betaald voetbal in Valkenswaard.

Dommelseweg 4

Semi-vrijstaand tweelaags woonhuis onder zadeldak, gebouwd in 1929-1930 met stijlkenmerken van de Amsterdamse School. Opgebouwd in donkerrode baksteen, gemetseld in staand verband. Bakstenen stoepje. Plint met uitspringende baksteenversiering. Rechts de voordeur in een portiek met een dubbele geknikte bovenzijde gehoekte accoladeboog.

Geprofileerde houten paneeldeur geflankeerd door ruitjes met glas-in-lood en glas-in-lood bovenlicht. Betonnen drempel en neuten. Links op de begane grond een terug gelegen trapeziumvormige erker, waarvan alle ruiten met glas-in-lood. Bovenramen met meerdere horizontale roeden, een typisch kenmerk van de Amsterdamse School. Uitspringende bakstenen lekdorpels. Kleine versiering van donkerkleurige bakstenen links- en rechtsboven de erker.

Boven de erker een rondvormig overstekend balkon met wit geschilderde betonnen onderzijde. Borstwering gemetseld in halfsteens verband met uitspringende baksteenversiering, onder andere een platte muizentand. Verdieping links boven de erker met dubbele openslaande deuren, geflankeerd door twee smalle verticale ruiten met bovenramen met horizontale roeden. Op de verdieping rechts een stolpvenster met bovenramen met horizontale roeden. Uitspringende bakstenen lekdorpel. Overstekende houten bakgoot op sierlijke klossen.

Zadeldak belegd met rode holle dakpannen.

Linkerzijgevel na oorlogsschade vernieuwd en opgebouwd in donkerrode baksteen in een wild verband. Deze gevel ligt één strek terug ten opzichte van de voorgevel. Bovenop het uitstekend deel van de voorgevel een rode holle dakpan. Rechterzijgevel origineel uit 1930, opgebouwd uit donkerrode baksteen in een halfsteens verband.

Waardering

Dit woonhuis is cultuurhistorisch waardevol vanwege de bijzondere rijke vormgeving en detaillering van de voorgevel met stijlkenmerken van de Amsterdamse School.

Eindhovenseweg 24B-26

Asymmetrisch tweelaags winkelpand, gebouwd ca. 1905 met stijlkenmerken van de Art Nouveau uitingsvorm. Begane grond geheel gemoderniseerd.

Verdieping is opgebouwd in rode baksteen in een kruisverband en heeft drie vensters. Het linkervenster is geplaatst in een geveldeel dat circa een meter terug wijkt ten opzichte van het overige deel van de verdieping. Halfsteense rollaag als onderdorpelband. Drie rechthoekige Tstolpvensters met fraai gedetailleerde bovenramen die gedeeld worden door een roede in de vorm van een segmentboogje. Bovenste delen van deze bovenramen met roedeverdeling en ruitjes met geel kathedraalglas. Houten kozijnen. Venster in het linker-geveldeel is een fractie smaller dan de andere twee vensters en heeft vier ruitjes in het bovenraam, waar de andere twee vensters er vijf hebben. Afgeschuinde betonnen lekdorpels. Steense strekken met betonnen aanzet- en sluitstenen. Betonnen cordonband ter hoogte van de bovendorpels. Eenvoudig staafanker ter hoogte van deze cordonband in het smalle zijgeveltje tussen het linker- en rechterdeel van de verdieping.

Zwaar uitgevoerde opengewerkte bakstenen borstwering of balustrade als beëindiging van de gevel en het platdak, met smalle bakstenen balusters en een vijftal forse, uitstekende, rechthoekige, met beton omklede balusters. Onderzijden van deze balusters met baksteenversiering in lagen. De vijf forse balusters hebben lichte cannelures, gerelateerd aan de Art Nouveau. Bovenzijden van de balusters bewerkt. Aan de onderzijde van de borstwering, tussen de bakstenen spijlen, kleine bakstenen afzaten. Handlijst van de borstwering met licht uitspringend baksteenwerk, afgetopt met een betonnen ezelsrug. Rechterzijgevel blind en opgebouwd in rode baksteen in een halfsteens verband. Houten bakgoot op sierlijke gootklos.

Waardering

Dit winkelpand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de rijke architectuur van de verdieping en zijn weinig voorkomende Art Nouveau uitingsvorm van met name de vensters en de borstwering.

Hofstraat 14-14a

Tweelaagse voormalige stoomschoenfabriek "De Komeet" van de gebroeders Bots uit 1911 onder platdak. Uitsluitend de voorgevel van deze fabriek zal hier worden beschreven en gewaardeerd. Deur en vensters in 1965 vernieuwd.

Gevel opgebouwd uit wit geschilderde bakstenen in een kruisverband. Donker geschilderde bakstenen plint. Begane grond met licht verdiepte, brede, centrale beglaasde toegangsdeur, omgeven door een raamwerk met glas. Boven de deur een getoogde strek met op de hoeken donker geschilderde bakstenen die aanzetstenen suggereren. Links van de deur twee rechthoekige vensters met met enkelruits onderramen en enkelruits bovenramen. Houten kozijnen. Donker geschilderde betonnen lekdorpels. Donker geschilderde latei als overspanning van beide vensters. Daarboven, boven elk venster een afzonderlijke halfsteense segmentboog. Rechts van de voordeur twee vensters, gelijk aan de linkervensters.

Verdieping met drie vensters, waarvan het middelste kleiner van formaat. Buitenste vensters met roeden die een symmetrisch aanzien vormen. Donker geschilderde betonnen lekdorpels. Halfsteense rollagen als overspanning. Middelste venster wordt aan het oog onttrokken door een forse reclamebak van Alaska ijs uit de tijd dat het pand een ijsfabriek herbergde. Ook dit venster heeft een donker geschilderde betonnen lekdorpel en een halfsteense rollaag daarboven.

Versierde, wit gepleisterde fries waar nog letters waar te nemen zijn die hier ooit op gestaan hebben. Onderzijde van deze fries met platte muizentand. Bovenzijde met dubbele rollaag van baksteenkoppen. Hoekpilastertjes met baksteenversiering. Bovenzijden van deze pilastertjes gecementeerd.

Waardering

Dit pand heeft architectuurhistorisch een lage kwaliteit. Uit de vroegste bouwperiode zijn de hoekpilastertjes met baksteenversiering bewaard gebleven, de getoogde strek boven de toegangsdeur en de restanten van twee segmentboogjes boven de vensters van de begane grond. De reclame-uiting boven aan de gevel is niet leesbaar, echter wel aanwezig. De vensters en toegangsdeur zijn in 1965 vernieuwd. Van de originele voorgevel is dus weinig bewaard gebleven.

Cultuurhistorisch heeft het pand een zekere waardering, omdat het hier een oude schoenfabriek betreft, die later als ijsfabriek werd gebruikt. Het valt te betwijfelen of hier in het interieur nog iets van is terug te vinden.

Julianastraat 12

Algemeen

Protestantse Ontmoetingskerk, gebouwd in de periode 1960-1962 als Gereformeerde kerk, naar een ontwerp van de architecten Cees van der Bom en Wout Ingwersen in de "Shake-hands bouwstijl". Uitgebreid in 1974 en 1988-1991.

De kerk bestaat bouwkundig gezien uit vier delen, te weten:

- eenlaagse bijeenkomstruimte onder asymmetrisch dak met schuine zijden (1962)
- klokketoren (1962)
- eenlaags volume onder platdak (1962 en uitbreiding van 1988-1991)
- eenlaags volume onder platdak (uitbreiding van 1974)

Julianastraat 12 - bijeenkomstruimte uit 1962

Algemeen:

Bijeenkomstruimte uit 1962 met rechthoekige plattegrond. Gevels met asymmetrische vormen.

Zuidelijke gevel aan Julianastraat:

Opgebouwd in schoon metselwerk van vierkante natuurstenen keien, grotendeels zwart van kleur. De gevel heeft een asymmetrische vorm. Links maakt de gevel een hoge, scherpe punt en rechts loopt de gevel iets schuin af. Links in de gevel, op persoonshoogte drie kleine, licht verdiepte enkelruits vensters. Het gaat om een vierkant venster, een liggend rechthoekig venster en een staand rechthoekig venster. Lekdorpels. Boven de schuine zijde van het rechterdeel van de gevel loopt een smalle strook met vijf brede, liggende enkelruits vensters. Houten kozijnen. Hierboven een grijs geschilderde kunststof boeiboord met aluminium randafwerking. Geheel rechts in deze gevel steekt een stukje van de oostelijke zijgevel uit. Geheel links een schuine windveer of boeiboord.

Westelijke gevel/dakschild aan het Dominee Alstorpiuspad:

Westelijke gevel is eigenlijk een dakschild met een steile helling. Opgebouwd uit een scherm van metalen damwandprofielen die de eerdere kunststof golfplaten vervingen. Onderzijde van deze gevel opengewerkt met brede liggende enkelruits vensters. Houten kozijnen. Laag muurwerk onder deze vensters van beton/gepleisterd. Scherm van damwandprofielen wordt geheel links en geheel rechts ondersteund door de uit natuurstenen opgebouwde gevels. Verder wordt het scherm op drie plaatsen in deze gevel ondersteund door een drietal schuin geplaatste staanders of sporen. Deze staan op betonnen poeren. Vóór de vensters staat een korte betonnen ommuring, waarbinnen het hemelwater afgevoerd kan worden. Bovenzijde van het scherm met een metalen boeiboord.

Noordelijke gevel:

Deze gevel is moeilijk zichtbaar. Gespiegeld identiek aan de zuidelijke gevel. Geen vensters zichtbaar. Wellicht zijn deze wel aanwezig.

Oostelijke gevel:

De oostelijke gevel bestaat uit twee korte geveldelen: een deel aan de voorzijde en een deel aan de achterzijde. Beide delen zijn opgebouwd uit schoon metselwerk in gele baksteen in een wild verband. Gevel voorzijde met links een zinken regenpijp met vergaarbak. Dit deel van de gevel heeft aan de bovenzijde een aluminium randafwerking. Rechterzijde van dit geveldeel ligt onder een ondiepe luifel en bezit een deur met groot enkelruits venster en enkelruits bovenlicht. Aan de achterzijde heeft de oostelijke gevel links een houten deur met twee verticale enkelruits kijkvensters. Houten kozijnen. Steense strekken boven de deur. Rechts een kunststof regenpijp met vergaarbak. Bovenzijde van dit geveldeel met aluminium randafwerking.

Julianastraat 12 - klokketoren

Rechthoekige klokketoren uit 1962. Opgebouwd uit schoon metselwerk van gele baksteen in een wild verband. Deze toren staat los van de zuidelijke gevel, maar wordt door de ondiepe luifel verbonden. Bovenzijde van de toren met rechthoekige opening waarin zich een klok bevindt.

Julianastraat 12 - eenlaags volume onder platdak (middendeel)

Algemeen:

Het middendeel van de kerk, de entree, wordt gevormd door een L-vormig eenlaags volume, deels uit 1962, deels uit 1988-1991 daterend. De achterzijde van dit volume is in een hoek gebouwd. De oostelijke gevel van deze achterzijde is niet zichtbaar.

Zuidelijke gevel aan Julianastraat:

Opgebouwd uit een framework van houten kozijnen met grote enkelruits vensters. Aan de linkerkant een dubbele houten deur met glazen kijkvensters. Vóór deze gevel ligt een stoepje van grindtegels. Bovenzijde met houten luifel, die aan de voorzijde is voorzien van houten planken met aan de bovenzijde een aluminium randafwerking. Onderzijde van de luifel eveneens met houten planken.

Linkerdeel van de noordelijke achtergevel:

Opgebouwd uit schoon metselwerk van gele baksteen in een wild verband. Blinde gevel met geheel links een regenpijp met vergaarbak. Bovenzijde van de gevel met aluminium randafwerking.

Westelijke zijgevel van de achterbouw:

Rechterzijde van deze gevel opgebouwd uit schoon metselwerk van gele baksteen in een wild verband. In dit geveldeel een regenpijp met vergaarbak. Linker- en middendeel met framework van houten kozijnen en enkelruits vensters. Links in dit framework een houten deur met groot glazen kijkvenster. Rechts een fors venster met onder- en bovenraam. Boven de deur een bovenlicht. Boven het framework een houten boeiboord met een aluminium randafwerking.

Rechterdeel van de noordelijke achtergevel:

Opgebouwd uit schoon metselwerk van gele baksteen in een wild verband. Links een houten deur met fors enkelruits kijkvenster. Houten kozijnen. Hierboven een enkelruits bovenlicht met kunststof ventilatioerooster. Rechts van het bovenlicht twee brede, liggende vensters met houten kozijnen. Lekdorpels van donkere tegels. Bovenzijde van de gevel met een houten boeiboord met een aluminium randafwerking. Centraal in de gevel loopt een verticale regenpijp zonder vergaarbak.

Julianastraat 12 - eenlaags volume onder platdak (uitbreiding van 1974)

Algemeen:

Eenlaags volume onder platdak uit 1974, uitbreiding aan de rechterszijde van de kerk. Gevels opgebouwd uit schoon metselwerk in gele baksteen in een wild verband.

Westelijke gevel:

Linkerkant van de westelijke gevel van de uitbreiding van 1974 is gebouwd tegen een smal geveldeel uit 1962 dat zich onder de luifel bevindt. Westelijke gevel van de uitbreiding van 1974 met links een hout- en glasdeur in een klein portiekje. Boven de deur een enkelruits bovenlicht met houten kozijnen. Links van de deur een zeer smal langwerpig staand enkelruits venster. Daaronder de brievenbus. Bovenzijde van de portiek met betonnen of houten latei. Rechts van de deur een licht verdiept vierkant enkelruits venster met houten kozijnen. Lekdorpel van donkere tegels. Boven het venster een betonnen of houten latei. Rechterdeel van deze gevel is blind met een fors houten kruis dat aan de gevel is bevestigd. Bovenzijde van de gevel met metalen randafwerking. De gevel loopt aan de zuidzijde, dus geheel rechts, een stuk door ten opzichte van de zuidelijke gevel van de uitbouw van 1974.

Zuidelijke gevel:

Links en rechts in de gevel een houten framework met houten borstwering en kunststof boeiboorden. Lekdorpels van donkere tegels. Linkerframework met twee forse enkelruits vensters en twee enkelruits bovenramen. Rechterframework met links een hout-glasdeur en rechts een fors enkelruits venster. Enkelruits bovenlicht en bovenraam. Centrale deel van de gevel met bakstenen. Hier loopt een regenpijp zonder vergaarbak. Bovenzijde van de gevel met aluminium randafwerking.

Oostelijke gevel:

Centraal achteraan in deze gevel twee licht verdiepte tweeledige vensters met houten kozijnen. Lekdorpels van donkere tegels en betonnen of houten lateien. Bovenzijde van de gevel met aluminium randafwerking.

Waardering:

De kerk met entree en klokketoren heeft een bijzondere vormgeving en een materiaalgebruik dat van de standaard afwijkt. Wout Ingwersen was een moderne na-oorlogse architect die (zoals bijna alle architecten) beïnvloed is door Le Corbusier (Ronchamp: Notre Dame du Haut). Een vergelijkbare kerk bouwde hij in Waalwijk.

De bijeenkomstruimte en klokketoren uit 1962 worden beide als hoog monumentaal gewaardeerd. De overige bebouwing wordt als indifferent gewaardeerd.

Karel Mollenstraat Zuid ong.

Houten kruisbeeld uit 1931, verbouwd ca. 1950

Houten wegwijk met horizontale balk in lichte V-vorm. Houten corpus. Geplaatst in 1931 door de Sint-Antoniusparochie op de zuidelijke punt van een driehoekig pleintje in de Karel Mollenstraat Zuid, destijds Sint-Antoniusplein geheten.

Waardering

Dit houten kruisbeeld is cultuurhistorisch waardevol, omdat het een voorbeeld is van religieuze kunst in de openbare ruimte uit de jaren '30 van de vorige eeuw.

Kromstraat 57

Langgevelboerderij onder mansardedak, gebouwd in de periode 1932-1935. Links het stalgedeelte, rechts het woonhuis.

Voorgevel opgebouwd in rode baksteen en gemetseld in een Vlaams verband. Trasraam in een donkerrode kleur, afgetopt met een steense rollaag. Eveneens een steense rollaag als fries. Stalgedeelte bestaat uit een dubbele rechthoekige staldeur, opgehangen aan een stalen rail of loopwerk. Hierboven een betonnen latei. Links en rechts van de dubbele deur een vierkant houten negenruits stalraam. Halfsteense rollaag onder de vensters en een steense rollaag erboven.

Woongedeelte bestaat uit een centraal gelegen voordeur in een ondiepe portiek. Links en rechts van de deur een drieledig venster. Geheel van deur en vensters met aan de bovenzijde een licht uitstekende betonnen luifellatei. Portiekje met stoepje belegd met zwarte en witte tegels in schaakbordpatroon. Oorspronkelijke houten voordeur met kijkvenster en versiering, die mogelijk stamt uit de Art-decoperiode waarin het pand gebouwd is. Hardstenen drempel.

Drieruits bovenlicht als onderdeel van een deuroplijsting met vensters met roedeverdeling.

Onder deze vensters, links en rechts van de deur een schuin geplaatste betonnen latei ter hoogte van de steense rollaag boven het trasraam. Vensters bestaan uit drie delen binnen een raamwerk van houten kozijnen. Het middelste deel is wat breder dan de buitenste delen.

Enkelruits onderramen en bovenramen met roedeverdeling. Lekdorpels van bruine, geglazuurde tegels. Houten bakgoot met zinken kraal.

Linkerzijgevel met op de zolderverdieping twee rechthoekige vensters, elk door twee roeden verdeeld in drie brede ruiten. Steense rollaag boven de vensters en lekdorpels. Steense rollaag in de top van de gevel die de vorm van het mansardedak volgt.

Rechterzijgevel met één rechthoekig enkelruits venster op de zolderverdieping. Verder gelijk aan de linkerzijgevel.

Mansardedak belegd met grijze Tuile-du-Nord dakpannen. Voorste dakschild met links, boven de schuifdeuren een dakraam. Boven het linkervenster van het woongedeelte een dakvenster met zesruits stolpraam. Houten bakgoot met plat dakje. Boven het rechtervenster van het woongedeelte een breder dakvenster met twee zesruits stolpramen, gescheiden door een smalle verticale strook met beschot. Houten bakgoot met plat dakje. Bakstenen schoorsteen op de nok van het dak, boven de rechterzijgevel.

Rechts van de boerderij staat een monumentale boom die mogelijk dateert uit de bouwperiode van de boerderij.

Waardering

Deze langgevelboerderij is cultuurhistorisch waardevol vanwege de originaliteit ervan. Nagenoeg alle onderdelen zijn authentiek, daterend uit de eerste helft van de jaren '30. De mansardekap is een vorm die

exemplarisch is voor de bouwperiode. Ook de ligging van de boerderij in een landelijk gebied, maar slechts enkele honderden meters van het dorpscentrum, maken deze boerderij bijzonder. Monumentale boom in de tuin rechts van de boerderij.

Leenderweg 11A-13

Tweelaags winkel-woonhuis onder mansardedak uit 1901/1902. Voorgevel is een schoudergevel, opgebouwd uit rode baksteen in een kruisverband. Knipvoegen. Begane grond is in de tweede helft van de 20ste eeuw historiserend, maar passend gemoderniseerd van een jaren '60 winkelpui naar een authentiek ogende begane grond met deur en vensters. Grijs geschilderde gepleisterde plint met licht uitstekende betonnen cordonband als onderdorpelband daarboven. Indeling op de begane grond: venster, deur, venster, venster.

Deur ligt iets terug ten opzichte van de gevel. Ondiep betonnen stoepje en drempel. Boven de deur een steense segmentboog met betonnen aanzet- en sluitstenen in de vorm van diamantkoppen. Vensters links en rechts van de deur met enkelruits onderraam en bovenraam met glas-in-lood.

Boven de vensters eveneens een steense segmentboog met betonnen aanzeten sluitstenen in de vorm van diamantkoppen. Donker geschilderde, licht uitstekende betonnen cordonband als onderdorpelband van de vensters op de eerste verdieping.

Verdieping met twee rechthoekige houten T-stolpvensters met glas-in-lood bovenramen. Deze vensters zijn mogelijk nog wel authentiek uit 1901/1902. Boven de vensters een steense segmentboog met betonnen aanzet- en sluitstenen in de vorm van diamantkoppen. Onder deze segmentbogen boogvelden. Rechts met een kleurrijk bloemenmotief (Art Nouveau), links lijkt de schildering verdwenen te zijn. Bovenste deel van de schoudergevel met eenvoudige staafankers.

Zolderverdieping met rondvenster met blauw en groen glas-in-lood in de vorm van een Davidsster. Uitstekende betonnen deklijst als aftopping van de schoudergevel. Tuitstuk met profilering.

Linkerzijgevel voor zover zichtbaar blind, opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een kruisverband. Staafankers. Houten bakgoot met zinken kraal.

Rechterzijgevel bevindt zich in een overdekte gang. Wit geschilderde bakstenen in een kruisverband. Begane grond met achteraan een deur en venster. Staafankers. Houten boeiboord met zinken kraal.

Zadeldak belegd met grijze kruispannen.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege zijn fraai vormgegeven voorgevel met weinig voorkomende schoudergevel. Pand geeft ondanks moderne, historiserende begane grond een goed beeld van een winkel-woonhuis uit het begin van de twintigste eeuw. Samen met het rechterbuurpand op nummer 13a-13b-15 vormt dit pand een mooi geheel in het centrum van Valkenswaard.

Leenderweg 13A-13B-15

Tweelaags winkel-woonhuis, hoekpand onder samengesteld dak, gebouwd in 1910. Voorgevel opgebouwd in rode baksteen in een kruisverband. Begane grond geheel gemoderniseerd met moderne winkelpuien.

Bovenzijde van de voorgevel bevat vijf vensters, waarvan de derde en vierde venster onderdeel zijn van een topgevel. De overige delen van een lijstgevel. Over de gehele breedte een halfsteense rollaag als onderdorpelband, uitgevoerd in een licht-oranje steen. Vijf identieke houten vensters, bestaande uit een tweeruits klapraam als onderraam en een getoogd bovenraam, bestaande uit vier verticale ruiten. Zowel de steense segmentbogen als de over de gehele breedte lopende halfsteense rollaag als bovendorpelband zijn uitgevoerd in licht-oranje baksteen. Fries van de lijstgevels met uitstekende baksteenlaag.

Verder een baksteenversiering op de hoeken met de topgevel en op de hoeken van de voorgevel.

Rechtergeveldeel met twee forse sierankers en ruitvormige versiering links en rechts van het venster.

Nagenoeg centraal gelegen topgevel met op de zolderverdieping een zesruits rondvenster met wit geschilderde omlijsting met versiering aan de onderzijde. Links en rechts van dit rondvenster is een hoek uit de topgevel gepleisterd met omlijsting met lichte versieringen. Houten bakgoten met zinken kraal boven de lijstgevels en houten windveer met zinken kraal boven de topgevel. Bakgoten en windveer, beide met kleine profilering en op versierde houten gootklossen.

Linkerzijgevel met centrale topgevel. Op de begane grond wit geschilderde bakstenen en een donker geschilderde bakstenen plint. Zichtbaar zijn een deuropening en verstoring in het metselwerk, hetgeen duidt

op een dichtgemetseld venster. Verdieping met één rechthoekig venster. Staafankers ter hoogte van de balklaag en een houten windveer.

Rechterzijgevel opgebouwd uit rode bakstenen in een kruisverband. Trasraam in iets donkerdere kleur rode baksteen met halfsteense rollaag als aftopping. Begane grond met twee moderne, langwerpige enkelruits vensters die nagenoeg tot aan de grond reiken. Staafankers ter hoogte van de balklaag. Verdieping met één venster, qua uiterlijk vergelijkbaar met de vensters in de voorgevel. Betonnen lekdorpel. Segmentboog uitgevoerd in licht/oranje baksteen. Halfsteense rollagen als boven- en onderdorpelbanden in donkerrode baksteen. Linkerdeel van deze gevel als topgevel, rechterdeel als lijstgevel. Topgevel met staafankers ter hoogte van de balklaag. Speelse, trapsgewijze opbouw van de topgevel in baksteen en gepleisterde delen. Bakstenen delen afgetopt met halfsteense rollaagjes. Zesruits venster op de zolderverdieping met betonnen lekdorpel en halfsteens rollaagje boven het venster, gesitueerd in een wit geschilderd gepleisterd veld. Geprofileerde houten windveer met zinken kraal.

Rechterdeel van de rechterzijgevel als lijstgevel met houten bakgoot met zinken kraal. Zowel de windveer als de bakgoot met sierlijke houten gootklossen. Samengesteld dak met snijdend en stekend deel, belegd met grijze kruispannen. Pirons.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de rijke en speelse detaillering van de verdiepingslaag en het samengestelde dak. Verdieping is nagenoeg geheel authentiek. Geen storende elementen. Samen met het linkerbuurpand op nummer 11a-13 vormt dit pand een mooi geheel in het centrum van Valkenswaard

Leenderweg 84

Gevels opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een kruisverband, tenzij anders aangegeven. Voorgevel met vernieuwde vensters met kunststof of aluminium kozijnen.

Voorgevel:

Begane grond met links twee tweeledige vensters met lekdorpels van donkere geglazuurde tegels. Rechts vier kleine vensters met lekdorpels van donkere geglazuurde tegels.

Tussen vensters op de begane grond en de vensters op de eerste verdieping zijn een logo en de tekst "Design Studio Valkenswaard b.v." aangebracht.

Eerste verdieping met vier tweeledige vensters met lekdorpels van donkere geglazuurde tegels.

Tweede verdieping met vier tweeledige vensters met lekdorpels van donkere geglazuurde tegels. De vensters op deze verdieping zijn qua formaat iets kleiner dan op de eerste etage en zij zijn vlak onder de dakrand geplaatst. Ver overstekende houten dakrand met zinken kraal.

Linkerzijgevel:

Deze gevel is opgebouwd uit een serie van vijf gelijke vensterassen aan de linkerzijde. Vervolgens een schoorsteen en geheel rechts nog een brede travee, die iets terugligt ten opzichte van het overige deel van de gevel. In deze brede travee onder andere de entree, die verderop beschreven wordt. De vensters in deze travee zijn gemoderniseerd met kunststof of aluminium kozijnen. Lekdorpels van donkere geglazuurde tegels. Begane grond van de rechtertravee bebouwd met entree. Eerste verdieping met links een zesruitsvenster en rechts een tweeledig venster met aan de bovenzijde een bak ten behoeve van een rolluik.

Tweede verdieping met links een tweeledig venster. Rechts van dit venster is nog de aftekening van een tekst zichtbaar waar onder andere het woord "handel" in te lezen is.

Geheel rechts in deze travee een zinken regenpijp. Ver overstekende houten dakrand met zinken kraal.

Links van de schoorsteen vijf gelijke vensterassen. De geveldelen in deze vensterassen zijn opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een kruisverband. De lisenen tussen deze vensterassen zijn opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een halfsteensverband. Tussen de tweede en de derde vensteras loopt een zinken regenpijp langs de gevel. Dat is eveneens het geval tussen de derde en vierde vensteras en geheel links in de gevel.

De begane grond van dit deel van de linkerzijgevel is gedeeltelijk aan het zicht onttrokken door aanbouwen. De linkse drie vensterassen door de eenlaagse aanbouw met platdak en de vijfde vensteras door de eenlaagse aanbouw met lessenaarsdak. Alleen de begane grond van de vierde vensteras is dus zichtbaar. Hier een dubbele houten deur met kijkvenster met roedenverdeling. Houten kozijnen.

Eerste verdieping met vijf forse, moderne vensters met kunststof of aluminium kozijnen. Zonweringen boven de vensters. Lekdorpels van donkere geglazuurde tegels.

Tweede verdieping met in elke van de vijf vensterassen twee rechthoekige enkelruits-vensters met klapramen en lekdorpels van donkere geglazuurde tegels. Ver overstekende houten dakrand met zinken kraal. Centraal boven de middelste vensteras bevindt zich in de ver overstekende dakrand een stalen hijsbalk.

Achtergevel:

Begane grond bebouwd met de eenlaagse aanbouw met platdak.

Eerste verdieping met centraal geplaatste houten vluchtdeur. Halfsteense rollaag.

Tweede verdieping met aan de linkerzijde twee dichtgemetselde vensters. Rechts een verdiepte smalle, langwerpige gevelopening met rolluik. Steense rollaag. Deze opening kan bereikt worden via een permanente metalen ladder. Ver overstekende houten dakrand met zinken kraal.

Rechterzijgevel:

Deze gevel is -evenals de linkerzijgevel- opgebouwd uit een serie van vijf gelijke vensterassen, hier aan de rechterzijde. Vervolgens geheel links een iets teruggelegen brede linkertravee.

Brede linkertravee met geheel links een zinken regenpijp.

Begane grond van deze travee met geheel links een soort smalle langwerpige gepleisterde steunbeer met afgeschuinde bakstenen lekdorpel aan de bovenzijde ervan. Centraal op de begane grond twee kleine enkelruits-vensters met klapramen. Bakstenen lekdorpeltjes. Rechts een deur, bestaande uit horizontale kraaldelen. Halfsteense bakstenen rollaag als drempel. Boven de begane grond is de aftekening van een gesloopte luifel zichtbaar.

Eerste verdieping van de brede linkertravee met centraal geplaatst modern tweeledig venster met kunststof of aluminium kozijnen. Bakstenen lekdorpel. Rechts een origineel, smal, langwerpig venster van twee ruiten breed bij vijf ruiten hoog. Bakstenen lekdorpeltje.

Tweede verdieping met rechts een dichtgemetseld venster waarin twee kleine klapaampjes zijn aangebracht. Lekdorpeltjes. Rechts een vierruits-venster met tweeruits-bovenraam. Bakstenen lekdorpel. Ver overstekende houten dakrand met zinken kraal.

Rechts vijf gelijke vensterassen. De geveldelen in deze vensterassen zijn opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een kruisverband. De lisenen tussen deze vensterassen zijn opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een halfsteensverband. Tussen de eerste en tweede vensteras (van links gezien) loopt een vrij forse metalen overkapping (voor bijvoorbeeld elektra) langs de gevel. Tussen de tweede en de derde vensteras loopt een zinken regenpijp, evenals geheel rechts in de gevel.

De begane grond van dit deel van de rechterzijgevel is geheel aan het zicht onttrokken door belendende bebouwing.

Eerste verdieping met vijf forse, moderne vensters met kunststof of aluminium kozijnen. Zonweringen boven de vensters. Lekdorpels van donkere geglazuurde tegels.

Tweede verdieping met in elke van de vijf vensterassen twee rechthoekige enkelruits-vensters met klapramen en lekdorpels van donkere geglazuurde tegels. Ver overstekende houten dakrand met zinken kraal.

Dak:

Schilddak belegd met rode Tuile-du-Nord dakpannen. Oostelijk dakschild met vier kleine dakraampjes.

Bakstenen opbouw ter hoogte van de schoorsteen, opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een Vlaams verband. Licht overstekend tentdak. Achterste nokpunt met piron.

Zuidelijke dakschild met forse metalen afvoerpijp.

Westelijke dakschild met vier dakraampjes en rechthoekige opbouw, belegd met kunststof of bitumen shingles. Aluminium randen aan bovenzijde.

Leenderweg 84 - entree

Eenlaagse entree aan voorzijde van de linkerzijgevel. Een brede oostelijke gevel met vier vensterassen en een smalle noordgevel met een enkele vensteras. De gevels bestaan uit bakstenen pilasters met daartussen vensters met drie horizontaal geöriënteerde ruiten met roeden daartussen. Geheel links in de oostelijke gevel een moderne houten voordeur met drie ruiten. Geprofileerde boeiboorden met aluminium randen.

Leenderweg 84 - schoorsteen

Vrij forse rechthoekige schoorsteen aan de buitenzijde van de linkerzijgevel tussen de entree en de eenlaagse aanbouw met lessenaarsdak. Opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een halfsteensverband. Bovenzijde van de schoorsteen met metalen afvoerpijp.

Leenderweg 84 - eenlaagse aanbouw met lessenaarsdak

Links van de schoorsteen in de linkerzijgevel een eenlaagse aanbouw met lessenaarsdak, strekkende over één vensteras. Opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een halfsteensverband. Halfsteense rollaag als bovenste baksteenlaag. Daarboven een houten boeiboord met zinken kraal. Lessenaarsdak belegd met transparante golfplaten.

Leenderweg 84 - eenlaagse aanbouw tegen zuid- en oostgevel

Tegen de zuidgevel en de oostgevel staat een moderne eenlaagse aanbouw met platdak. Opgebouwd in schoon metselwerk van rode baksteen in een halfsteensverband. Diverse gevelopeningen, echter van indifferente waarde.

Waardering:

Dit pand is cultuurhistorisch van waarde wegens zijn plaats in de geschiedenis van de tabaksindustrie in Valkenswaard. Opmerkelijk is het zeer grote volume van dit bedrijf. Het is daarmee afwijkend van de vele tabaksfabriekjes, die veelal in een normaal woonhuis waren gevestigd. Het gebouw toont op enkele plaatsen nog het oorspronkelijke materiaalgebruik (vensters in zijgevels op bovenste verdieping) en de vormgeving (dakgoot) uit de vroege jaren '30 van de 20e eeuw, de piron op de top van het dak. Minpunt: het pand is momenteel niet meer als tabaksfabriek herkenbaar.

Leenderweg 121

Eenlaagse middenstandswoning onder mansardedak, gebouwd ca. 1900-1910. Opgebouwd in rode baksteen in een kruisverband. Grijs, gepleisterde plint. Indeling met rechts het oorspronkelijke woongedeelte. In dit woongedeelte een waarschijnlijk vroeg-twintigste eeuwse, centraal geplaatste, geprofileerde houten glas-paneel deur, die tegenwoordig niet meer in gebruik is. Sierlijke bolletjesversiering aan de onderzijde van de deur. Over het glazen gedeelte van de deur een sierlijk smeedijzeren traliewerk met bloemmotief dat doet denken aan de Art-Nouveau-periode. Enkelruits bovenlicht met segmentboog. Door begroeiing van de takken van een leiboompje naast het pand zijn de bovenste delen van de gevel aan het zicht onttrokken. Links en rechts van de deur een rechthoekig vierruits venster met enkelruits bovenraam. Betonnen lekdorpel en laag siersmeedijzeren traliewerkje voor het raam. Segmentbogen boven de vensters.

Linkerdeel van de voorgevel met links een smal verticaal tweeruits venstertje met bakstenen lekdorpel. Rechts hiervan een relatief moderne glas-paneel deur zonder bovenlicht, oorspronkelijk bedoeld als bijdeur naar een berg- of werkplaats, tegenwoordig in gebruik als toegangsdeur van het pand. Steense segmentboog boven de deur. Houten bakgoot met zinken kraal.

Linkerzijgevel met centraal op de begane grond een vierkantig enkelruits venster met bakstenen lekdorpel. Zolderverdieping met fors fraai rondlicht met roeden in de vorm van een rozet. Houten windveer afgedekt met loodslabbe.

Rechterzijgevel met staaftankers ter hoogte van de balklaag en op de verdieping een houten zesruits-schuifvenster met betonnen lekdorpel en rollaag boven het venster. Houten windveer afgedekt met zink. Mansardedak belegd met grijze kruispannen. Voorste onderste dakschild met centraal gesitueerd houten dakvenster met twee enkelruits klappramen. Houten bakgoot met zinken kraal en plat dak. Rechts een enkelruits dakraam. Bakstenen schoorsteen op de nok, geheel rechts.

Waardering

Dit pand is cultuurhistorisch waardevol vanwege de voorbeeldfunctie van een middenstandswoning met kleine berg- of werkplaats. Bijzondere, oude, oorspronkelijke voordeur met profilering in de vorm van bollen, paneel en smeedijzeren traliewerk, mogelijk daterend uit de bouwperiode van het pand. Bijzonder rondlicht met roeden in de vorm van een rozet in de linkerzijgevel.

Markt 11-11A-13

Rijtje van drie woonhuizen onder mansardedak, gelegen aan de zuidzijde van de zogeheten 'Kleine Markt' (ook geheten 'Verzetstrijdersplein') in een gebied waar voornamelijk villabebouwing staat van rond de eeuwwisseling. Deze panden dateren van 1892. Asymmetrische indeling in twee bouwdelen, te weten links de

nummers 11-11a en rechts nummer 13. Links bevindt zich het pand Markt 11a, ongeveer centraal in het rijtje ligt in een bakstenen middenrisaliet een diepe portiek met voordeur voor nummer 11. Mogelijk betreft nummer 11 de bovenverdieping van linkerpand en/of de achter gelegen delen. Nummer 13 bevindt zich rechts in het rijtje.

Voorgevel:

Opgebouwd in schoon metselwerk van lichtrode baksteen in een kruisverband met hier en daar een verstoring in het verband. Knipvoegen. Licht uitstekende, donker geschilderde gepleisterde plint.

Het linkerpand met nummer 11a heeft een symmetrische gevelindeling met een centraal gelegen voordeur en aan elke zijde twee vensters. Houten paneeldeur met twee langwerpige enkelruits kijkvensters. Betonnen drempel op een klein bakstenen stoepje. Houten kozijnen. Geprofileerd houten deurkalf. Getoogd enkelruits bovenlicht. Geprofileerde bovenraamomlijsting met versierde imitatie-sluitsteen in stucwerk met groen geglaazuurd vlak. Vensters met verticale middenroede. Betonnen lekdorpel en bovenraam met omlijsting, vergelijkbaar met het bovenlicht. De Bovenraamomlijstingen lopen even boven de bovendorpels van de vensters in een hoek door en vormen een onafgebroken lijn.

De bakstenen middenrisaliet verbreekt deze lijn. Geheel links een versierde, gestucte hoekrisaliet met verhoogde velden. Eenvoudige staafankers ter hoogte van de balklaag.

Houten kroonlijst met gestucte, geprofileerde fries met verhoogde velden. Zinken kraal. Ter hoogte van de voordeur wordt de kroonlijst onderbroken door een dakvenster. Op de hoeken van deze onderbreking sierlijke consoles met diamantkoppen. Ter hoogte van de linkse hoekrisaliet zijn de kroonlijst en de fries verkropt.

Bakstenen middenrisaliet, gelegen even rechts van het midden van het rijtje woningen. Bakstenen stoep onder een diepe portiek. Geprofileerd kalf met daarboven een getoogd beschot met verticale kraaldelen. Steense segmentboog. In de portiek twee paneeldeuren, waarvan één, leidend naar nr. 11, vernieuwd. Binnenmuren van de portiek gepleisterd. De kroonlijst met fries waarin één verhoogd veld en verder vergelijkbaar met nummer 11a, zijn verkropt ter hoogte van de middenrisaliet.

Markt 13 heeft eveneens een symmetrische gevelindeling met een centraal gelegen voordeur en aan elke zijde één venster. Deur, vensters en kroonlijst zijn vergelijkbaar met de woning links op nummer 11a, zij het dat de woning op nummer 13 smaller is. Bovenlicht en -ramen van nummer 13 met glas-in-lood. Ter hoogte van de rechtse hoekrisaliet zijn de kroonlijst en de fries verkropt. Zinken regenpijpen links tegen de middenrisaliet en rechts tegen de hoekrisaliet.

Rechterzijgevel nummer 13:

Opgebouwd in schoon metselwerk van donkerrode baksteen in een kruisverband. Blinde gevel. Staafankers ter hoogte van de balklaag. Mansardegevel afgedekt met verhoogde daklijst.

Dak:

De daken van de nummers 11-11a enerzijds en 13 anderzijds zijn identiek qua opbouw, zij het dat nummer 13 smaller is dan nummer 11-11a. De beschrijving geldt voor beide panden.

Centraal geplaatst verlaagd, houten dakvenster, dat gedeeltelijk tussen de kroonlijsten van het pand ligt. Venster met verticale middenroede. Geprofileerde tussendorpel en enkelruits bovenraam. Betonnen lekdorpel. Boven het bovenraam een waterlijstje. Hierboven een fronton met licht verdiept timpaan met bolversiering. Geschubde wangen. Wangen belegd met lei in Maasdekking. Zadeldakje. Links en rechts van het verlaagde dakvenster een kleiner dakvenster. Stoplvenster met geprofileerde houten omlijsting. Half rond, golvend fronton en geschubde wangen.

Onderste dakschilden belegd met leistenen in Rensdekking. Bovenste dakschilden belegd met grijze Muldenpannen. Op de nok boven de linkerwoning een korte bakstenen schoorsteen. Bakstenen schoorsteen op de nok van de rechterwoning, boven de zijgevel.

Overige:

Rechts, tussen nummer 13 en nummer 15 staat een sierlijke ijzeren poort.

Voor de woningen ligt een stoepje van betontegels. Hier staat over de gehele breedte een erfafscheiding in de vorm van rechte betonnen stoepalen en daartussen smeedijzeren hekwerken. Ook ter hoogte van de hoek- en middenrisalieten liggen dwars gelegen smeedijzeren hekwerken.

Waardering

Het pand maakt onderdeel uit van een ensemble. Het gehele gebied aan dit noordelijke deel van de Markt wordt gekenmerkt door gebouwen met een bijzondere kwaliteit. Zowel architectuurhistorisch als

cultuurhistorisch is dit pand daarom bijzonder. Hoewel in het verleden een brand een deel van het pand heeft getroffen, mag het (uiterlijk van) het pand als authentiek worden beschouwd.